

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. +370 5 219 1225, el. p. smmin@smsm.lt, http://www.smsm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025- - Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 43 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3942“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, informintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2024 m. liepos 2 d. rezoliucija Nr. S-2009, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. birželio 27 d. vakarinio posėdžio metu priimtą sprendimą (protokolas Nr. SPP-398), parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3942“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Nutarimo projektas patikslintas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2024 m. lapkričio 27 d. išvadoje Nr. NV-3180 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Nutarimo projekto tikslas – pritarti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3942 (toliau – Įstatymo projektas) tikslams, tačiau nepritarti Įstatymo projekte siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms.

Įstatymo projektu siekiama užtikrinti reguliarų patyčių ir smurto paplitimo monitoringą Lietuvos mokyklose, sudaryti galimybę atitinkamoms institucijoms bei suinteresuotoms šalims susipažinti su realia, duomenimis grįsta smurto ir patyčių mokyklose problematika Lietuvoje, sudaryti būtinas sąlygas smurto ir patyčių Lietuvos mokyklose sprendimus pagrįsti reprezentatyviais, naujausiais duomenimis bei didinti smurto ir patyčių prevenciją Lietuvos mokyklose. Siekiant šių tikslų, keliamas uždavinys numatyti pareigą mokyklų administracijoms vykdyti anoniminę mokyklos bendruomenės apklausą dėl smurto ir patyčių paplitimo mokykloje bei paruošti specializuotus smurto ir patyčių prevencinių programų planus, vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka.

Įvertinę Įstatymo projektą, pritariame jame numatytiems tikslams mažinti smurto ir patyčių paplitimą mokyklose, tačiau nepritariame siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms,

tokioms kaip anoniminės mokyklos bendruomenės apklausos įvedimas ar pareiga mokyklų administracijoms rengti specializuotus smurto ir patyčių prevencinių programų planus bei jų efektyvumo vertinimą kasmetinėse apklausose, nes jos laikytinos pertekliniu reguliavimu, kuris dubliuotų jau egzistuojančias priemones. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nuostatos jau ir dabar sudaro teisinę prielaidą kovos su smurtu sistemai kurtis visose šalies mokyklose, vykdančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ir pirminio profesinio mokymo programas, (toliau – mokyklos). Siekiant užtikrinti Švietimo įstatymo 43 straipsnio 19 dalies 5 punkto ir 56 straipsnio 2 dalies 1 ir 5 punktų nuostatų įgyvendinimą, švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. V-317 „Dėl Prevencinių programų kriterijų ir atitikties jiems vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Prevencinių programų kriterijų ir atitikties jiems vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas), kuriame nustatyti prevencinių programų kriterijai. Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. visose mokyklose įgyvendinamos prevencinės programos turi būti įvertintos dėl atitikties nustatytiems kriterijams. Vienas iš Tvarkos apraše nustatytų kriterijų įpareigoja, kad būtų privalomai atliekamas visų prevencinių programų poveikio vertinimas, t. y. prevencinėse programose turi būti numatytos vertinimo / įsivertinimo metodikos ir priemonės, leidžiančios įvertinti prevencinės programos poveikį. Šiuo atveju mokyklos, vadovaudamosi Švietimo įstatymo 43 straipsnio 19 dalies 5 punktu, privalo sudaryti galimybes mokiniams dalyvauti švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytais kokybės kriterijais atitinkančiose prevencinėse programose, o prevencinės programos, patenkančios į mokyklą, jau turi vertinimo ir įsivertinimo metodikas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“ patvirtintomis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis (šios rekomendacijos nustato mokyklos, savivaldybės ir nacionalinio lygmens prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą saugiai nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinkai kurti mokyklose, vykdančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas), mokyklos tvirtina smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarką. Šioje tvarkoje turi būti nurodyta, kad į smurtą ir patyčias reaguoja visi mokyklos darbuotojai, nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių.

Įstatymo projekto teisinio reguliavimo priemonėms nepritariama, nes Pasaulio sveikatos organizacijos vykdomu HBSC (angl. *Health Behaviour in School-Aged Children*) paauglių gyvenimo ir sveikatos stebėsenos tyrimu jau vykdoma patyčių ir smurto stebėseną mokyklose, užtikrinant dalyvių anonimiškumą ir konfidencialumą. Lietuvoje šis patikimas ir validus tyrimas vykdomas nuo 1994 m. Savivaldybės pildo duomenis Švietimo valdymo informacinėje sistemoje (toliau – ŠVIS), kurioje yra renkami patyčių ir smurto mokyklose situacijos rodikliai. Teikiant

duomenis pateikiami skaičiai apie mokykloje užfiksuotas patyčias, smurtą patyrusių mokinių (vaikų) skaičių, psichologinę pagalbą dėl patirtų patyčių ir (ar) smurto gavusių mokinių (vaikų) skaičių ir pan. ŠVIS sistemoje ir HBSC tyrimo metu renkami duomenys atspindi Lietuvos situaciją, užtikrinant anonimiškumą ir leidžiant imtis priemonių kiekvienoje savivaldybėje, įvertinus savo savivaldybės situaciją.

Nutarimo projektas atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, neprieštarauja Europos Sąjungos teisei. Jis neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektas skelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) (Nr. 24-12367), teiktas derinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos švietimo įstaigų vadovų profesinei sąjungai, Lietuvos gimnazijų asociacijai, Lietuvos pagrindinių mokyklų asociacijai, Lietuvos progimnazijų asociacijai, Lietuvos pradinio ugdymo mokyklų atstovų asociacijai, Lietuvos mokyklų vadovų asociacijai. Nutarimo projektas patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pastabas. Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Kultūros ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (informacija perduota darbo tvarka), Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo, kitos institucijos pastabų ir pasiūlymų nepateikė.

Nutarimo projektą parengė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Ugdymo departamento (direktorė Jolanta Navickaitė, tel. +370 615 68 085, el. p. Jolanta.Navickaite@smsm.lt) Švietimo pagalbos skyriaus (vedėja Kristina Valantinienė, tel. +370 666 59 638, el. p. Kristina.Valantinien@smsm.lt) tiesioginė rengėja vyriausioji specialistė Jurgita Bagdonaitė (tel. +370 686 75 746, el. p. Jurgita.Bagдонаite@smsm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 5 lapai.
2. Kita su Nutarimo projektu susijusi informacija, 6 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Raminta Popovienė

Jurgita Bagdonaitė, tel. +370 686 75 746, el. p. Jurgita.Bagдонаite@smsm.lt